

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiæ Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

re. Mox sequuti alij ex Thietmarsis, pugnantes primos
nudauere armis, prostratos excussis zonis, & quos spi-
rantes reperere contrucidant, deinde vestibus, ad extre-
mum etiam camisijs detractis: Pauci reperti die Lune
sequenti qui vita permitterentur. Hoc immanissimum
crudelitatis genus: sauerunt in mortuos: & quidem pedi-
tum aliquot millia contumularunt: sed equitibus hoc
negauere. Inerant duo comites de Oldenborg, Adolphus
& Otto, milites plurimi, militares sine numero: Flos
ipse Holsatiae militie perire, infinito suorum gemitu, com-
miseratione omnium maxima, qui nouere humanita-
tem, modestiam, frugalitatem, in amicos: Ceterum in
omnes splendorem, fortitudinem, constantiam. Sed tum
in luto computruere sub sole tot splendidi equites: Faci-
lis iactura sepulcri, ait ille: & aliis: Caelo tegitur, qui
non habet urnam. Tertia haec insignis in Thietmarsia clades
Holsatorum. Prima fuit ad annum a Christo mille-
simum trecentesimum vicesimumsecundum, cum Iohan-
nes & Gerhardus comites rebus praesent: qui tum euas-
sere, casis copijs ultra duo millia. Altera ad annum qua-
dringentesimum quartum post mille, cum Gerhardus
primus Sleswici dux, horum principum maternus pro-
auus, cum magna suorum manu in Hamma caderet: Et
haec tertia ceteris maior. Nam casorum numerum nemo
satius explicat, cum Thietarsi illum fuisse maximum
contendunt, alij negant, ad paucam illa redigentes. Sed
sua cuique domus monstrat quanti periérint.

CAPUT XXVII.

Albertus deinde Saxoniae dux superioris, aestate
qua proxima sequebatur, expeditionem fecit in
Phrisiam, obesse in terra filio latus opem: Ad quem
recurrere qui cedi iam dictae superfuere pedites, cum
multis

multis alijs, aucto semper numero nouis supplementis:
Duxit ille in Phrisiam, & eo terrore cōcūsit incolas, vt
dimissis oppidis & omni terra, profugerent: Ignauissimae
pecudes meritæ perpetuam seruitutem, quæ pro patria
nec primam sustinuere pugnam. Albertus, soluta tum
obsidione filij, oppida terræ communiuuit, & in Gronin-
gen ducens, eam urbem obsedit: actum de omnibus re-
putans, vbi illa vel caperetur, vel dederetur. Ex altera
parte orientis oppugnauit eam Idzardus comes orien-
talis Phrisiae: Leuia sunt prælia multa: sed nihil ad de-
ditionem. Ita se cōmeatibus & armis præmuniérant, vt
omnem impetum facilè sustinerent, & tempus in au-
tumnūm extraherent: Nam est palustris & aquati-
caterra, que difficilem faceret crescentibuss aquis op-
pugnationem. Interuentu episcopi Traiectensis res
componitur: Vbi Albertus dux iam morbo correptus vi-
ta sua desperat: Nam priusquam conditionibus totis
conseniretur, ignorante parte vrbis, ipse in castris mo-
riens defecit, princeps animo & rebus gestis egregius,
qui canos suos multis bellis pro Romano Imperio fati-
gauit. Filius eius ad regem contendit Romanorum, pa-
tria in eam terram gubernationem impetraturus. Inte-
rim qui fugerant Phrisij, conductis peditibus, qui pri-
dēm Alberto militabant, magna vi terram repetunt, ad-
uersam factionem repellentes: vt est terra illa maledi-
ctioni subdita sempiterna, semper fouens hæritariam
diuisionem: vt alijs Schiring, alijs Vekoper censeantur,
pertinaci odio, sine causa, sine fine, iniucem persequen-
tes: Quæ pertinacia etiam Hollandinos corripuit. Sed
illi paulo ciuiiores, quod mundum peragrant, leuius
exequentur suam sectionem. Phrisij vero, genus homi-

P P P num

num inciuile, quod rarius alijs miscentur nationibus,
suis moribus insordescunt: Sed luunt poenas ferociae sua,
quod diuisi crebrius superantur, vbi indiuisi fierent
inuicti. Moriens Albertus testamento filijs commenda-
uit causam Idzardi comitis memorati, ne vnquam il-
lum desererent: Sciebat Groningenium in illum impla-
cibile odium, quod redditu pristinæ incolumenti, arma
in illum exterminandum essent conuersuri: Occupau-
rat autem ille priori bello oppidum Dam, quod ad mare
ituris Groningensibus obuum est: idque praesidio impo-
sito communivit.

CAPVT XXVIII.

Militares terra Groningensis adhæsere profugi
Idzardo memorato, quod nimia seruitu
premerentur ab vrbicis, non permisi panem,
aut potum, in cedibus suis conficerere: sed omnia ex oppi-
do iuberentur expectari. Inde verò ad iudicium euoca-
rentur in dictum oppidum, quoties vel de minimare à
quopiam impeterentur. A veusta memoria, cum iniuci-
cēm cedibus & incendio in se deseuirent homines me-
morati, essentque in oppido ex militari genere, qui concilij
præsiderent cum cæteris oppidanis: complacitum
tum erat communi omnium assensu, ad euertendas cæ-
des & mutua incendia, ut de controuersiis in oppido ex-
perirentur: euocatiq; adessent, magnis poenis constitutū,
aut amissione dextera in criminalibus, aut prædiorum
euastatione in ciuilibus. Harum rerum abusus quidam
inoleuit, cum deficerent in oppido militares, & Gronin-
genses veteri constituto pertinaciū inhærebant. His ex
rebus orta dissensio, secreuit militares terra ab oppido:
qui sese interim bello tonante in terra comitis cōtinuere.

Du-

